

हवामानावर आधारीत कृषि सल्ला (रत्नागिरी जिल्हा)
(ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली आणि प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र,
मुंबई यांच्या संयुक्त विद्यमाने)
(०२३५८) २८२३८७

अंक ९४/२०१९

दिनांक २२/११/२०१९

कालावधी ५ दिवस

डॉ. प्रशांत बोडके,
विभाग प्रमुख,
कृषिविद्या विभाग
९४२०४१३२५५

डॉ. विजय मोरे,
नोडल ऑफिसर,
कृषिविद्या विभाग
९४२२३७४००९

डॉ. शितल यादव,
तांत्रिक अधिकारी
कृषिविद्या विभाग
८३७९९०११६०

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक १६/११/२०१९ ते २२/११/२०१९)							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक २३/११/२०१९ सकाळी ८:३० पासून २७/११/२०१९ सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
१६/११	१७/११	१८/११	१९/११	२०/११	२१/११	२२/११		२३/११	२४/११	२५/११	२६/११	२७/११
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)	०	०	०	०	०
३२.४	३३.५	३४.०	३३.०	३३.०	३३.५	३३.०	कमाल तापमान (अं.से)	३५	३४	३५	३५	३५
२१.०	२१.५	२१.५	१८.०	१९.५	२१.२	२०.१	किमान तापमान (अं.से)	२३	२२	२२	२२	२३
०	०	२	२	२	०	२	मेघाच्छादन (ऑक्ट)	०	४	०	१	०
९३	९५	७६	९०	९१	८९	९६	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	७६	६९	६७	६९	६९
५८	६०	५१	४६	५५	६०	-	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	४९	४५	४२	४६	४३
२.०	२.२	२.०	२.३	२.४	२.३	२.२	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	७	८	७	८	८
शांत	शांत	शांत	शांत	शांत	शांत	शांत	वाऱ्याची दिशा	पू.	पू.	ई.पू.	पू.	पू.
पाऊस (मिमी) मागील आठवडयातील							पाऊस (मिमी) १/१/२०१९ पासून आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) गेल्या वर्षीचा				
०.०							५१३०.९	३०७१.८				

हवामान पूर्वानुमान कृषि सल्ला

दिनांक २३ ते २७ नोव्हेंबर, २०१९ दरम्यान कमाल तापमानात वाढ संभवत आहे.

दिनांक २२ ते २८ नोव्हेंबर, २०१९ साठी कॉकण विभागासाठी पर्जन्यमानाचा विस्तारित श्रेणी अंदाज हा सामान्यपेक्षा कमी राहिल. सामान्य फरक वनस्पती निर्देशांक (NDVI) नुसार रत्नागिरी जिल्ह्यामध्ये वनस्पती निर्देशांक चांगल्या स्वरूपाचा असून प्रमाणित पर्जन्यमान निर्देशांक (SPI) नुसार ओलावा स्थिती दर्शविण्यात आली आहे.

पिक	अवस्था	कृषि सल्ला
भुईमुग	पेरणी	- रब्बी भुईमुग लागवडीसाठी कॉकण गौरव, टी. जी. २६, कॉकण ट्रोम्बे टपोरा एस बी. ११, टी.ए.जी.- २४, फुले प्रगती या जातींचे बियाणे १०० ते १२५ किलो प्रती हेक्टरी वापरावे. मर रोगाचा प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम ३ ग्रॅम/ किलो या प्रमाणात चोळावे. याव्यतिरिक्त २० ग्रॅम रायझोबियम आणि ५० ग्रॅम स्फुरद विरघळविणाऱ्या जीवाणू संवर्धकाची प्रती किलो बियाण्यास या प्रमाणे बीजप्रक्रिया करावी. पेरणीपूर्वी जमीन सपाट करून घ्यावी. पेरणी ३० x १५ सें.मी. (उपट्या जातीसाठी) आणि ४५ x १५ सें.मी. (निमपसऱ्या आणि पसऱ्या जातीसाठी) अंतरावर टोकण पद्धतीने करावी. पेरणीच्या वेळी २२ किलो युरिया, १२५ किलो सिंगल सुपर फोस्फेट आणि २० किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश प्रती एकरी खतांच्या पूर्ण मात्रा द्याव्यात. भुईमुग क्षेत्रातील तणांच्या बंदोबस्तासाठी ब्युटाक्लोर तणनाशकाची ५० मि.ली. प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून पेरणीनंतर लगेच मातीच्या ओल्या पृष्ठभागावर एकसारखी फवारणी करावी. - भुईमुगाची लागवड पारदर्शक प्लास्टिक आच्छादन (५ ते ६ मायक्रोन) वापरून करावयाची असल्यास जमिनीची नांगरट करून जमीन समपातळीत आणल्यानंतर ५-७ सेंमी उंचीचे व ६० सेंमी रुंदीचे आच्छादनासाठी गादीवाफे तयार करावेत. दोन गादीवाफ्यामधील अंतर ३० सेंमी ठेवावे. गादीवाफे तयार करताना ४ ते ६ टन चांगले कुजलेले शेणखत जमिनीमध्ये वाफ्यावर मिसळावे. भुईमुगातील तणांच्या नियंत्रणासाठी ब्युटाक्लोर ५० मि.ली. प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून गादीवाफ्यावर पेरणीपूर्वी ओल्या पृष्ठभागावर एकसारखी फवारणी करावी. आच्छादनाच्या मध्यभागी २० सेमी अंतरावर तीन ओळीमध्ये १० सेमी अंतरावर ३ सेंमी व्यासाची भोके पाडावीत. तणनाशक फवारणीनंतर प्लास्टिक आच्छादन गादीवाफ्यावर अंधरावे व कडांवर मातीचा थर द्यावा. आच्छादनावर पाडलेल्या भोकात ३-४ सेंमी खोलीवर बियाण्याची पेरणी करावी. पेरणीसाठी १२५ ते १५० किलो प्रती हेक्टरी बियाणे वापरावे. मर रोगाचा प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी बियाण्यास पेरणीपूर्वी थायरम ३ ग्रॅम/ किलो या प्रमाणात चोळावे. एकरी ४४ किलो युरिया, २५० किलो सिंगल सुपर फोस्फेट आणि ४० किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश खताची संपूर्ण मात्रा पेरणीपूर्वी ओळीमध्ये ८ ते १० सें.मी. खोलीवर पडेल अशी द्यावी. ठिबक सिंचनाची सोय करता येणे शक्य असल्यास आच्छादन अंधरण्यापूर्वी ठिबक सिंचनाचा संच अंधरावा. पेरणीनंतर हलके पाणी द्यावे.
आंबा	पालवी	आंब्याच्या नवीन येणाऱ्या पालवीवर तुडतुडे, शेडे पोखरणारी आणि मिजमाशीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असल्याने पालवीचे किडीपासून संरक्षण करण्यासाठी लॅम्बडासायहॅलोथीन ५ टक्के प्रवाही ६ मि.ली. किंवा क्विनोलफॉस २५ टक्के प्रवाही २५ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
काजू	मोहोर	काजू पिकाच्या मोहोरावर ढेकण्या व फुलकिडीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असल्याने मोहोराचे किडीपासून संरक्षण करण्यासाठी मोहोर फुटण्याच्या वेळी प्रोफेनॉफॉस ५० टक्के प्रवाही १० मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
नारळ	-	नारळावरील इरीओफाईड कोळीच्या प्रादुर्भावामुळे फळाच्या देठाखालच्या भागात पांढरट, पिवळे, त्रिकोणी चट्टे दिसून येतात व नंतर चट्टे वाढत जाऊन त्रिकोणी आकाराचे होतात. प्रादुर्भित भागावरील फळांचे आवरण तडकते परिणामी नारळ लहान राहतात तसेच लहान फळांची गळ होते. किडीच्या नियंत्रणासाठी ५ टक्के कडूनिंबयुक्त (अझाडीराक्टीन) कीटकनाशक ७.५ मि.ली. समप्रमाणात पाण्यात मिसळून मुळाद्वारे ऑक्टोबर ते नोव्हेंबर महिन्यात द्यावे. औषध दिल्यानंतर ४५ दिवसापर्यंत नारळ काढू नयेत.

		याशिवाय नारळावर १ टक्का कडुनिंबयुक्त कीटकनाशक (निमाझोल) ४ मि. ली. प्रतीलिटर पाण्यातून नारळाच्या घडावर पडेल अशी फवारणी करावी. फवारणी करण्यापूर्वी सर्व किडग्रस्त व तयार नारळ काढून घ्यावेत. पडलेले फळे, फुलोरा गोळा करून नष्ट करावेत.
वाली	रोप अवस्था	• वाली पिकाची उगवण झाल्यानंतर १५ ते २० दिवसांनी रोपांची विरळणी करावी व ६ ते ८ दिवसांच्या अंतराने नियमित पाणी द्यावे.
कलिंगड	रोप अवस्था	• कलिंगड पिकास ४ ते ५ दिवसांच्या अंतराने नियमित पाणी द्यावे.
भेंडी	पेरणी	• भेंडी पिकाची लागवड जमिनीची नांगरट करून सरी पद्धतीने ४५ x १५ सें.मी. अंतरावर करावी. लागवडीच्या वेळेस १५० किलो शेणखत, ७०० ग्रॅम युरिया, ३ किलो सिंगल सुपर फोस्फेट आणि ४२० ग्रॅम म्युरेट ऑफ पोटॅश प्रती गुंठा खताची मात्रा द्यावी. पेरणीनंतर हलके पाणी द्यावे
वांगी	रोप अवस्था	• वांगी पिकाची रोपे लागवडीयोग्य झाली असल्यास पुर्नलागवड करावी. पाने लहान राहणे या रोगापासून संरक्षण करण्याकरीता पुर्नलागवड करतेवेळी रोपे डायमिथोएट १ मि. ली. आणि अक्रोमायसिन ०.५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्याच्या द्रावणात ५ मिनिटे बुडवून लागवड करावी. लागवड सरीवरंब्यावर ६० x ६० से.मी. अंतरावर करावी. लागवडीच्या वेळेस प्रती एकरी ८ टन शेणखत, ४३ किलो युरिया, १२५ किलो सिंगल सुपर फोस्फेट आणि ३३ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश खताची मात्रा द्यावी. लागवडीनंतर लगेच पाणी द्यावे.
मिरची	रोप अवस्था	• मिरची पिकाची रोपे लागवडीयोग्य झाली असल्यास पुर्नलागवड करावी. लागवड सरीवरंब्यावर ६० x ६० से.मी. अंतरावर करावी. लागवडीच्या वेळेस प्रती एकरी ६ टन शेणखत, ६५ किलो युरिया, १८८ किलो सिंगल सुपर फोस्फेट आणि ३३ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश खताची मात्रा द्यावी. लागवडीनंतर लगेच पाणी द्यावे.
दुभती जनावरे/ शेळ्या	-	• जनावरांना पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी पुरवठ्याची व्यवस्था करावी. • शेळ्यांमध्ये जंताचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असल्याने शेळ्यांना अलबॅंडाझॉल ७.५ मि. ग्रॅम प्रति किलो वजनास या प्रमाणात औषध द्यावे.
सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीनुसारतयार करून प्रसारित करण्यात आली. अधिक माहितीसाठी नजीकच्या कृषी विद्यापीठाचे केंद्र किंवा महाराष्ट्र शासनाचे कृषी अधिकारी यांच्याशी संपर्क करावा		